

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌مصری، پلاک ۲۲ • تلفن:۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نمابر: ۸۸۹۲۵۴۶۷

تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸

توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم

شترت

چهارشنبه ۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۴

۲۳ ذی‌القعدة ۱۴۴۶ • ۲۱ می ۲۰۲۵ • سال بیست‌ویکم • شماره ۵۱۱۵ • صفحه ۱۲ • صبحه اذان ظهر تهران ۱۲:۰۱ • اذان مغرب ۱۹:۲۸ • اذان صبح فردا ۲:۰۴ • طلوع آفتاب ۴:۵۴

www.sharghdaily.com

aparat:tasvirshargh

Telegram:SharghDaily

youtube:sharghdaily

twitter:sharghdaily

instagram:sharghdaily1

دشواری‌های اثبات دفاع مشروع برای قربانی جرم

ابراهیم یوبی

وکیل دادگستری

برخوردار است باید از هر تعرضی مصون باشد و حکومت‌ها مکلف به جلوگیری از تجاوزاتی هستند که علیه حقوق مردم انجام می‌گیرد. در صورتی که حکومت به هر دلیل در انجام این وظیفه ناتوان بماند، حق هر شخص دفاع از حقوق مشروع‌اش و دفع تجاوز است. در نتیجه چون شخص مدافع در مقام اعمال یک حق به رسمیت شناخته شده بوده، این اقدام و واکنش او در صورت وجود همه شرایط قانونی، هیچ‌گونه مسئولیت مدنی و کیفری برایش در پی نخواهد داشت.

برای درک بهتر موضوع نیازمند بررسی سیر قانون‌گذاری در تاریخ حقوق ایران هستیم. پس از انقلاب مشروطه در سال ۱۲۸۵ خورشیدی، اولین قانون کیفری با نام «قانون مجازات عمومی» در سال ۱۳۰۴ به تصویب رسید. مطابق ماده ۴۱ این قانون: «هرکسی که به موجب ضرورت برای دفاع و حفظ نفس یا ناموس خود مرتکب جرمی شود مجازات نخواهد شد…». این حکم اعتبار داشت تا اینکه در سال ۱۳۵۲ این قانون مورد اصلاحاتی قرار گرفت و همین قاعده در مواد ۴۳ و ۴۴ با جزئیات بیشتری بیان شد. گرچه با وقوع انقلاب اسلامی و تصویب قانون اساسی در سال ۱۳۵۸ اصل چهارم بیان کرد که کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزایی و… باید بر اساس موازین اسلامی باشد. قواعد دفاع مشروع دوران گذشته با تغییرات اندکی به «قانون مجازات اسلامی» راه یافت.

تحلیل خوانی

منتقدان کم‌حوصله یا سازندگان بی‌پاسخ؟

سهام‌الدین بورقانی

بستری فراهم کرد که نه سرگرمی بود، نه آگاهی‌بخشی و نه بازتاب‌دهنده تلاش‌های نهادهای امنیتی؛ بلکه عرصه‌ای شد برای تسویه‌حساب‌های سیاسی و تخریب رقبا. «گاندو» با تلاشی چشمگیر در مسیر دامن‌زدن به قطبی‌سازی، شکاف میان مسئولان، دستگاه دیپلماسی و نهادهای مدنی را عمیق‌تر کرد؛ آن هم با سوءاستفاده از سریالی که باید به همدلی و گفت‌وگو در جامعه کمک می‌کرد.

اگر به سخنان آقای افشار برگردیم که گفته هدفش نمایش فعالیت‌های ضدجاسوسی بوده، اما سریال به دعوای جناحی کشیده شد، این پرسش پیش می‌آید که چرا در همان زمان پخش فصل اول، چنین مسائلی به ذهن‌شان نرسید؟ اگر متوجه سوءاستفاده جریان‌هایی از سریال شده بودند، چرا ادامه همکاری دادند و صدای خود را به گوش مردم نرساندند؟ آیا این مصداقی روشن از نبود استقلال حرفه‌ای و تن‌دادن به پروژه‌های سیاسی

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌مصری، پلاک ۲۲ • تلفن:۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نمابر: ۸۸۹۲۵۴۶۷

تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸

توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم

یادداشت

بازتاب مثبت یک تصمیم

مهراب طوقی

پس از پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی، توجه به مناطق محروم و مرزی کشور خصوصا منطقه بلوچستان با نگاهی عادلانه و توسعه‌ای بیشتر شد و با روی‌کارآمدن دولت‌های مختلف در نیم‌قرن اخیر، این راهبرد عدالت‌محور و توسعه‌گرا تقویت شد. در جنگ تحمیلی علیه ایران، جامعه اهل سنت با تقدیم بیش از ۱۱ هزار شهید به پاسداری از کشور به پا خاستند و در همه عرصه‌ها حضوری پررنگ و باصلابت داشته‌اند.

با پیروزی دکتر مسعود پزشکیان در مرحله دوم انتخابات ریاست جمهوری و تشکیل دولت چهاردهم که از ابتدای روی‌کارآمدن، بر بهره‌گیری از نخبان بومی و اهل سنت تأکید داشت، انتصاب‌های کلیدی در استان سیستان و بلوچستان نشان داده در مسیر تحقق وعده‌ها و اجرای عدالت گام برداشته است. انتصاب مهندس منصور بیجار به‌عنوان نخستین استاندار بلوچ اهل سنت، نقطه عطفی در تاریخ مدیریت این استان بود که با استقبال گسترده مردم به‌ویژه علمای اهل سنت و دانشگاهیان مواجه شد. در ادامه این مسیر، انتصاب رؤسای دانشگاه‌ها و فرمانداران بلوچ و اهل سنت در شهرستان‌های جنوبی استان و مدیریت سازمان منطقه آزاد چابهار، رنگ‌وبویی جدی‌تر به رویکرد بومی‌سازی دولت در منطقه بلوچستان بخشید.

تازه‌ترین اقدام در این راستا، انتصاب نیروی بلوچ اهل سنت به‌عنوان مدیرکل آموزش و پرورش استان سیستان و بلوچستان است؛ فردی با سابقه مدیریت آموزشی که حالا به‌عنوان نخستین مدیرکل اهل سنت این نهاد در چهار دهه اخیر شناخته می‌شود. این انتصاب‌ها با بازتاب‌های مثبت فراوانی در میان فرهنگیان و مردم بلوچستان همراه شده و امید به مشارکت مؤثر نخبان اهل سنت را در سطوح مدیریتی تقویت کرده است. منطقه بلوچستان از ظرفیت‌های فراوان انسانی برخوردار است و بهره‌گیری از این سرمایه‌ها در سطوح مختلف مدیریتی، می‌تواند موتور محرکی برای توسعه منطقه و کشور باشد.

دولت وفاق ملی با ادامه این رویکرد، نه‌تنها به وعده‌های انتخاباتی خود وفا کرده، بلکه زمینه همدلی، وفاق و مشارکت اقوام را در آینده‌ای روشن‌تر فراهم کرده است. همچنین انتصاب یک بلوچ اهل سنت در سمت معاونت وزیر نیز گنایش دیگری است که در دولت مسعود پزشکیان رخ داده است. وزیر علوم با صدور حکمی، «محمد نبی شهیکی» را به‌عنوان «معاون فناوری و نوآوری» وزارتخانه علوم، تحقیقات و فناوری منصوب کرد. ایشان اولین بلوچ معاون وزیر در تاریخ کشور ایران است. این انتصابات نه‌تنها موجب دلگرمی کارکنان اهل سنت وزارتخانه‌ها و دانشگاه‌ها شده، بلکه روحیه امید را در میان جوانان قومیت‌های مختلف تقویت کرده است. در خاتمه پیشنهاد می‌شود در راستای تقویت وحدت اسلامی و تحکیم وفاق ملی، از نیروها و دانشگاهیان بلوچ اهل سنت در حوزه سیاست خارجی و در جهت ارتباط بیشتر با جهان اسلام و جهان عرب، به‌عنوان سفیر و رایزن فرهنگی به‌کارگیری و استفاده شود.

هنرخوانی

فیلم آلفا با بازی گلشیفته

فراهانی اکران شد

فیلم آلفا در جشنواره کن به نمایش درآمد. فیلمی که گلشیفته فراهانی در آن بازی می‌کند و «جولیا دوکورنو» کارگردان آن برنده جایزه کن است.

این فیلم در شب اولین اکرانش در کن، با تشویق ۱۲دقیقه‌ای رویه‌رو شد. هرچند برخی در میانه نمایش فیلم درخواست قطع‌شدن و عدم نمایش آن را داشتند و با سروصدا می‌خواستند این فیلم نمایش داده نشود.

در دوران پساکرونا، بسیاری از فیلم‌سازان و داستان‌پردازان تجربیات خود از همه‌گیری را وارد روایت‌هایشان کرده‌اند. در جشنواره کن امسال نیز چند نمونه از این آثار حضور دارند؛ ازجمله اپدینگتون ساخته آری آستر که طنزی سیاسی است، اما این‌س جولیا دوکورنو است که با فیلم آلفا، به طرزی درخشان، رنج، اضطراب و ناامیدی ناشی از یک ویروس مرگبار را به تصویر می‌کشد؛ نه‌فقط برای فرد بیمار، بلکه برای خانواده‌ای که در آستانه از دست دادن عزیزی قرار دارند.

آلفا، داستان پیچیده دختری ۱۳ساله به نام آلفا (با بازی ملیسا بوروش) و مادرش (گلشیفته فراهانی) را روایت می‌کند که دایی آلفا، امین (با بازی طاهر رحیم) را به خانه می‌پذیرند؛ مردی که با اعتیاد به مواد مخدر دست‌وپنجه نرم می‌کند. ماجرا از آنجا آغاز می‌شود که آلفا در یک میهمانی، به‌طور اتفاقی تنبوی دریافت می‌کند، مادرش که پزشک است، وحشت‌زده می‌شود از اینکه سوزن آلوده ممکن است آلفا را و ویروسی مرگبار مبتلا کرده باشد؛ ویروسی که بدن انسان را به تدریج به مرم تبدیل می‌کند. آنچه در ادامه می‌بینیم، روایتی است سرشار از عشق، دل‌شکستگی و سوگ که با لطافتی بی‌نظیر در هم تنیده شده و تحسین بیننده را نسبت به توانایی داستان‌گویی دوکورنو و گستره خلاقیت او برمی‌انگیزد. نام جولیا دوکورنو در کنار فیلم تیتان، برنده نخل طلای کن، قرار دارد. او با نخستین فیلمش، خام، شناخته شد و بسیاری او را با ژانر وحشت جسمی می‌شناسند. اما آلفا به‌کلی از این مسیر فاصله می‌گیرد و این تغییر به سود فیلم است. در آلفا، وحشت جسمی نه به‌صورت خارجی، بلکه به طرزی درونی وجود دارد. ویروس بی‌نامی که شیوع یافته، به آرامی بدن انسان را به مجسمه‌ای از مرمر زیا تبدیل می‌کند؛ فرایندی دردناک و بی‌درمان. نکته اینجاست که این دگرگونی ظاهرا ترسناک با چندش‌آور نیست، بلکه وحشت در ناتوانی در برابر ابتلا و مرگی آهسته هست. آنگاه نهفته است. دوربین دوکورنو همچنان آگاهانه بر بدن انسان تمرکز دارد. آلفا که حالا ۱۳ساله است، می‌تسد به ویروس مبتلا شده باشد. او طردشدن و آزار هم‌کلاسی‌هایش را تجربه می‌کند؛ کسانی که او را نه یک انسان، بلکه منبعی متحرک از بیماری می‌دانند. حتی دوستان نزدیکش نیز از او می‌ترسند با آنکه به نظر نمی‌رسد ویروس به راحتی منتقل شود. تنها پناهگاه او، آغوش مادرش است.

مادر آلفا که پزشک است و اوج بحران را از نزدیک دیده، از احتمال بیماری دخترش وحشت دارد؛ درحالی‌که هم‌زمان نگران ترک اعتیاد پادارش نیز هست. زنی خسته اما استوار است؛ زنی که بار سنگین جهان را بر دوش می‌کشد، اما هرگز زیر آن خم نمی‌شود.

در حقیقت، «آلفا» نگاهی هنرمندانه و ظریف به پیامدهای روانی و اجتماعی همه‌گیری دارد. آنچه در همان دقایق ابتدایی آلفا آشکار می‌شود، این است که این‌یک فیلم همه‌گیری معمولی نیست و از دوکورنو نیز کمتر از این انتظار نمی‌رود. گرچه برخی عناصر آشنا ازجمله بیمارستان‌های مملو از بیماران یا عزیزان نگران و ناامید در آن دیده می‌شود، اما دوکورنو برخلاف بسیاری از آثار مشابه، مستقیما به نقد اجتماعی یا سیاسی نمی‌پردازد. او دوربین استعاری خود را به درون می‌چراند. تماشاگران جشنواره کن با تشویق‌های پرشور و فریادهای تحسین‌آمیز از جولیا دوکورنو و گروهش استقبال کردند؛ برای درام ترسناکی که با کدهایی درباره ویروسی مرموز و ترس و طرد اجتماعی ناشی از آن ساخته شده است. با اینکه آلفا در مقایسه با تیتان (برنده نخل طلا) به‌مراتب کم‌خشونت‌تر است، از نظر احساسی به همان اندازه تأثیرگذار بود؛ به‌طوری که هنگام روشن‌شدن چراغ‌ها، چند نفر از بازیگران مشغول پاک‌کردن اشک‌های خود بودند. از میان بازیگران، ملیسا بوروش (در نقش آلفا)، گلشیفته فراهانی (در نقش مادر آلفا) و طاهر رحیم (در نقش دایی معتاد و مبتلا به ویروس) با تشویق ویژه مواجه شدند. باید دید این فیلم می‌تواند باز هم جایزه‌ای برای کارگردان و عواملش به همراه بیاورد.